

Fakultet za uslužni biznis Sremska Kamenica

SEMINARSKI RAD

**FINANSIJSKA REVIZIJA JAVNOG SEKTORA
- OSNOVA ZA AKTIVNI POSLOVNI AMBIJENT -**

Mentor: _____
Profesor: _____

Student: _____
Br.Indeksa: _____

Mesto, mesec, godina

UVOD

U današnje vreme javni sektor prolazi kroz veoma značajne promene, što predstavlja, uglavnom, posledicu privatizacije mnogih ključnih područja, kao i konkurentskih pritisaka kroz aranžmane tipa obaveznog konkurentskog tendera. Sve više preovladava tip preduzetničkog ponašanja organizacije javnog sektora, njihova efikasnost se konstantno poboljšava kroz promenu vlasništva ili redistribuciju prava vlasništva.

Javna preduzeća predstavljaju posebnu kategoriju privrednih društava, koja imaju specifičan položaj u ostvarivanju svojih funkcija, kao i specifične probleme koji ih pogađaju i sa kojima su prisiljena da se bore. Kao i položaj svakog drugog privrednog društva, regulisan je i njihov položaj, uz napomenu da ona deluju kao društvo kapitala čiji su vlasnici država i jedinice lokalne samouprave.

Jedan od najvažnijih prioriteta Razvojne strategije kod nas je ubrzanje procesa privatizacije (i jačanje njegove transparentnosti) koja predstavlja najbrži način da privučemo strane investicije u mnogo većem obimu. U okviru reformskog scenarija koji predviđa razvojna strategija naše zemlje prisutna je velika potreba za stranim investicijama koje su nam potrebne kako za povećanje zaposlenosti tako i za naglašene potrebe da tehnološki modernizujemo našu zastarelu industriju kako bi bila konkurentna na stranom tržištu.

SAVREMENI PROBLEMI MENADŽMENTA U JAVNOM SEKTORU

Po mnogo čemu, javna preduzeća predstavljaju specifičan oblik preduzeća koja imaju posebno apostrofiranu odgovornost, i to, kako prema javnosti, tako isto i prema svom osnivaču. Pođe li se od činjenice da kada javno preduzeće ne obavlja svoju delatnost na adekvatan način, onda po pravilu, nastaje nezadovoljstvo kod građana uz čestu pojavu javnog reagovanja, sasvim je jasno da je na javnom preduzeću posebna odgovornost na informisanju javnosti o radu i poslovanju tih preduzeća.

Elementarne osobenosti javnog preduzeća

Javno preduzeće bi se moglo definisati kao preduzeće formirano sa osnovnim ciljem obavljanja delatnosti od javnog, tj. opšteg interesa, pri čemu država, tj. lokalna samouprava (kao njihov osnivač), vrši, u celosti ili delimično, ulogu „preduzetnika“.

Delatnosti od opšteg interesa proglašene su delatnosti koje su kao takve, odrađene zakonom u sledećim oblastima, i to: proizvodnja, prenos i distribucija električne energije; proizvodnja i prerada uglja; istraživanje, proizvodnja, prerada, transport i distribucija nafte i prirodnog i tečnog gasa; promet nafte i naftnih derivata; železnički, poštanski i vazdušni saobraćaj; telekomunikacije; izdavanje udžbenika; eksploatacija, upravljanje, zaštita i unapređivanje dobara od opšteg interesa (vode, putevi, mineralne sirovine, šume, plovne

reke, jezera, obale, divljač), i komunalne delatnosti. Pored navedenih ubrajaju se i delatnosti od strateškog značaja za državu, kao i delatnosti neophodne za rad državnih organa i organa lokalne samouprave.

Kao bitne zajedničke karakteristike javnih preduzeća mogu se navesti sledeće i to: obezbeđenja proizvoda i usluga od elementarnog značaja za određenu zajednicu; monopolski ili neki drugi privilegovani status na tržištu stečen uz podršku vlasti, predmet su javnog regulisanja.

Strukturu ciljeva osnivanja i poslovanja javnog preduzeća, definisanih određenim zakonskim odredbama, čine: obezbeđenje kontinuiranog obavljanja delatnosti od javnog interesa i uredno zadovoljavanje potreba korisnika proizvoda i usluga, stalni razvoj i unapređivanje obavljanja delatnosti od javnog interesa, obezbeđivanje tehničko-tehnološkog i ekonomskog jedinstva sistema i usklađenosti njegovog razvoja, sticanje dobiti i realizovanje ostalih zakonom utvrđenih interesa.

Prezentirani redosled ciljeva može, na prvi pogled, navesti na zaključak da sticanje dobiti nije primarni cilj, tj. da je prilikom osnivanja javnih preduzeća neophodno za osnovni cilj proglasiti konstantno obavljanje delatnosti od javnog interesa i uredno zadovoljavanje potreba korisnika proizvoda i usluga.

Javna preduzeća u odnosu na ostala preduzeća dobit stiču u prilično specifičnim okolnostima jer svoje osnovne prihode nemogu ostvariti slobodnim formiranjem cena već im cene formira osnivač, tj. država, lokalna samouprava. Cene usluga se pažljivo formiraju, tj. kalkulišu se vodeći računa o kupavnoj snazi stanovništva kao krajnjeg korisnika. Upravo iz tih razloga poslovni prihodi kod javnih preduzeća su manji od poslovnih rashoda. Zato da bi se javnom preduzeću obezbedila egzistencija, država daje subvencije iz budžeta. Ipak, polazeći od činjenice da javna preduzeća svojim poslovanjem i radom daju logističku podršku poslovanju ostalih preduzeća, kao i svih ostalih pravnih lica koja obavljaju vanprivrednu delatnost, njihovo postojanje je opravdano.

U vezi sa finansijskim izveštavanjem nema posebnih zakonskih odredbi koje uređuju finansijsko izveštavanje javnih preduzeća bar što se zakonske regulative tiče. Međutim pošto javna preduzeća imaju specifičan i odgovoran zadatak, tj. osnovana su da bi obavljala neki zadatak od javnog značaja, evidentna je određena specifičnost poslovnog informisanja javnih preduzeća.

Prva osobenost poslovnog informisanja javnog preduzeća odnosi se na činjenicu da je javnost, u najširem smislu te reči, najveći i najvažniji korisnik pomenutih informacija, što znači da i samim tim, kod javnih preduzeća treba dapostoji znatno veći stepen odgovornosti (za razliku od ostalih preduzeća), za informacije koje se prezentiraju u finansijsko računovodstvenim izveštajima.

Druga specifičnost vezana je za potrebu da se kod javnih preduzeća informacije iz finansijsko računovodstvenih iskaza javnosti moraju prezentirati na adekvatan način i

blagovremeno, s ciljem stvaranja pozitivne klime u javnosti o tome da se preduzeće, uz saglasnost osnivača, moralo odlučiti na preduzimanje nekih nepopularnih rešenja.

Treća i poslednja specifičnost odnosi se na činjenicu da bi javna preduzeća trebali dati podatke o realizaciji plana zaštite životne sredine. To znači da javnost želi da dobije tačne informacije da li javno preduzeće obavljanjem svoje delatnosti ugrožava životnu sredinu, i ukoliko ugrožava, kakvi su konkretni koraci u otklanjanju ili ublažavanju tih negativnih posledica.

KAUZALNI ODNOS IZMEĐU AKTIVNOG POSLOVNOG AMBIJENTA I ZAŠTITE INTERESA KUPACA

Polazeći od mesta i uloge investitora u okviru ukupne nacionalne ekonomije, a naročito na tržištu kapitala, jedan od najvažnijih zadataka savremenog tržišta kapitala, kao i ukupne regulative u vezi sa njim, jeste očuvanje interesa investitora, tj. vlasnika kapitala. Interes investitora mora biti primarno obezbeđen, a sam investitor prilikom ulaganja kapitala mora imati osećaj potpune sigurnosti i poverenja u mehanizam tržišta kapitala i države kao regulatora i kontrole tržišta kapitala.

U odnosu na ostale učesnike na tržištu kapitala (preduzetnici, posrednici, država), investitori moraju imati primarno mesto i značaj, koji proizilazi iz činjenice o dvojnosti njihove uloge (istovremeno su učesnici na tržištu kapitala i vlasnici kapitala). Ukoliko u ekonomiji jedne zemlje, iz bilo kog razloga, interesi investitora nisu osigurani, u jednom savremenom obliku i na jednom visokom nivou, tada ne postoji ni minimum verovatnoće za uspešno funkcionisanje tržišta kapitala.

Drugim rečima, u takvim društvima nije prisutan aktivan poslovni ambijent, u kome je nerealno polaziti od bilo kakvih drugih motiva vlasnika kapitala kao investitora (entuzijazam, sentimentalnost ili emotivne osobenosti).

Među najvažnije faktore, na kojima investitori posebno insistiraju, ubrajaju se i sledeći faktori:

- politička, ekonomska i monetarna stabilnost;
- administrativna, regularna i stabilna politika kamatnih stopa;
- razvijenost i funkcionisanje bankarsko-finansijskog sistema i raskoš njegovog instrumentarija, kao i funkcionisanje tržišta kapitala, posebno sekundarnog tržišta hartija od vrednosti;
- u definisanju strategije razvoja orijentacija menadžmenta preduzeća prvenstveno u oslanjanju na sopstvene potencijale i snage, putem kontinuiranog istraživanja, praćenja i mobilisanja neiskorišćenih internih resursa u preduzeću;
- usvojen koncept *New Public Management* u upravljanju javnim sektorom;
- definisana uloga finansijske revizije u strategijskom upravljanju preduzećem;
- definisana uloga finansijske revizije u prihvatanju koncepta novog preduzeća;
- definisana uloga finansijske revizije u otklanjanju realno postojećeg konflikta, u tranzicionim zemljama, između bilansne teorije i politike bilansa.

Navedene determinante čine, dakle aktivni poslovni ambijent i sigurno je da sa investitorom nema pogađanja oko većeg ili manjeg značaja pojedinih navedenih faktora, jer sve navedene determinante se za investitora od podjednakog značaja. Naime, odsustvo bilo kog od navedenih faktora, određeni privredni ambijent čine manje atraktivnim (ili potpuno ne atraktivnim) uz porast stope rizika i neizvestnosti povraćaja investiranog kapitala.

Međutim, nagomilane ekonomske probleme tranzicionih država ne mogu rešiti, samo po sebi, direktne strane investicije. Posegnemo li za uporednom tabelom priliva stranih investicija i nivoa zaduženosti pojedinih tranzicionih zemalja, ona će nas navesti na zaključak da su najzaduženije tranzicijske zemlje upravo one koje beleže najveći priliv stranih ulaganja u poslednjoj deceniji.

Objašnjenje je prilično jednostavno. U tranzicijske zemlje uglavnom dolaze tzv. pasivne investicije (u bankarstvo, telekome, osiguravajuća društva, trgovinu i sl.), do, sa druge strane, aktivnih investicija (koje stvaraju novu vrednost, dakle u proizvodnji) skoro da i nije bilo.

ULOGA FINANSIJSKE REVIZIJE U ZAŠTITI I OČUVANJU INTERESA INVESTITORA

Među determinantama koje čine strukturu aktivnog poslovnog ambijenta, investitori posebno insistiraju na definisanoj ulozi finansijske revizije u okviru jedne nacionalne ekonomije.

Najčešća i najuobičajena finansijska revizija tiče se ispitivanja računovodstvenih iskaza, tj. ispitivanja godišnjih finansijskih izveštaja sa ciljem davanja mišljenja o tome da li ona objektivno i istinito prikazuju stanje imovine, kapitala i obaveza, kao i rezultata poslovanja preduzeća.

Opšte poznata je činjenica da su godišnji finansijski izveštaji finalni proizvod njihovog računovodstvenog procesa. Na kraju poslovne, tj. finansijske godine preduzeća (koja su prema postojećoj zakonskoj regulativi obavezna voditi dvojno knjigovodstvo, tj. propisane poslovne knjige) u obavezi su da sačine i prezentuju godišnje finansijske izveštaje.

Na sastavljanje o objavljivanje godišnjih finansijskih izveštaja direktno utiče čitav niz zahteva, pre svega, oni koji se odnose na računovodstveno merenje, tj. procenjivanje, kai i sa druge strane, zahtevi za objavljivanjem podataka u propisanoj formi. Osnovni cilj pomenutih zahteva je da se stvore pretpostavke za fer i pošteno finansijsko izveštavanje brojnih eksternih korisnika, između ostalih i investitora.

Da bi se shvatio pravi značaj ovakve funkcije finansijske revizije neophodno je setiti se činjenice da je, naročito na našim prostorima, konstantno prisutna realna mogućnost od

od nepodudaranja interesa menadžmenta preduzeća (koji ima odlučujući uticaj na sastavljanje godišnjih izveštaja), sa interesima investitora, kao i ostalih eksternih korisnika, čija imovina, na taj način može biti izložena gubitku.

Pođe li se od mesta i uloge investitora u okviru ukupne nacionalne ekonomije, a posebno na tržištu kapitala, evidentna je važnost funkcije finansijske revizije u osiguranju osećaja potpune sigurnosti i poverenja u mehanizam tržišta kapitala i države kao regulatora i kontrolora tog mehanizma.

ULOGA FINANSIJSKE REVIZIJE U IMPLEMENTACIJI NOVOG JAVNOG MENADŽMENTA (NEW PUBLIC SECTOR MANAGMENT – NPM)

Odluka o uvođenju obavezne revizije javnog sektora predstavlja izuzetno važan korak u započinjanju reforme javnog sektora, koji, međutim, mora simultano biti praćen vrlo ozbiljnim aktivnostima oko uvođenja novog javnog menadžmenta. Naša zemlja se, za razliku od zemalja tradicionalne kapitalističke privrede, izgrađenih institucija, tradicije, celokupne državne strukture i infrastrukture nalazi u predvorju navedenih procesa.

Novi javni menadžment – aktuelna doktrina upravljanja javnim sektorom

Poznata je činjenica da javnost zahteva mnogo više poštovanja za njeno mišljenje, kao i uzimanje istog u obzir, sasvim je jasno da tradicionalni politički ciklus smena vlasti postaju zastareli. Neophodno je zbog toga proizvesti izveštaje koji će biti dostupni ljudima koji nisu profesionalci iz javnog sektora ili računovodstva, već su predstavnici društva.

Drugim rečima, ljudi u demokratskim društvima hoće da znaju gde je njihov novac utrošen i šta je društvo dobilo za uzvrat. Otvoreni proces javne politike pretpostavlja da, u bilo kom momentu građanin može doći u situaciju da komentariše vladine politike i predloge.

Na veću transparentnosti i jednostavnije zahteve za formalno izveštavanje pozivaju novi principi i prakse menadžmenta javnog sektora. Računovodstvo javnog sektora kao i pomeranje od računovodstva gotovih tokova, ka računovodstvu poslovnih transakcija, u javnom sektoru, materijalizovli su se nametanjem novog javnog menadžmenta (the New Public Managment – NPM), kao trenutno najaktuelnije doktrine u javnom sektoru.

Prema Hood-u zamena tradicionalnog hijerarhijskog birokratskog modela javnih službi, administracijom koja je orijentisana prema performansi i koja radi u kvazi tržišnim uslovima, unapređujući konkurentnost između dobavljača roba i usluga koje vlada sponzorise, predstavlja bit NPM-a. Uvođenje podsticaja za inovacije i efikasnost od strane javnih službenika, posebno onih koji su na višim položajima, bila je bazična idejama implementacije NPM-a.

Promene koje su se dogodile u "starom administrativnom" modelu (prema Hood-u), bilo je i u uvođenju strateških koncepata i modela odgovornosti u javni menadžment, a ne samo u primenjenoj metodologiji, zasnovanoj na "pozajmici" od privatnog sektora.

Glavna karakteristika NPM modela, prema vođenju OECD-a čine: veća pažnja na rezultate i uvećanje vrednosti novca, zatim opadanje autoriteta i povećanje fleksibilnosti, zatim, pojačana odgovornost i kontrola, nakon toga, orijentisanost na klijenta i uslugu, zatim ojačan kapacitet za razvijanje strategije i politike, i na kraju, uvođenje konkurencije i drugih tržišnih elemenata, kao i promenjeni odnosi sa drugim nivoima upravljanja.

Polazeći od činjenice da je vrlo teško količinski odrediti rezultate organizacije iz javnog sektora u finansijskim terminima, one se samim tim, suočavaju sa ozbiljnim problemima u definisanju sopstvene organizacione strategije. Upravo iz navedenog razloga je i razvijen koncept "vrednost za novac" i pored činjenice da je nejasno da li je moguće objektivno definisati šta je to "stvarna vrednost za novac".

Poslovna organizacija u normalnom poslovanju, može odlučiti da kao svoj poslovni cilj ima profit, zatim tržišni udeo potom povraća je akcionarima i sl. Međutim, u izvesnim okolnostima, čak se i poslovna organizacija može usredsrediti na izvršenje usluge, tehnologiju, inovacije, fleksibilnost i razvoj osoblja.

Mnogo je veća sličnost, mereno na finansijskim ciljevima, između javnih i privatnih organizacija, već i što bi se moglo pretpostaviti. Uostalom, normalna posledica NPM koncepta jeste želja da se približe koncepti javnog i privatnog menadžmenta, kao i njihovo međusobno usavršavanje.

NPM je u velikoj meri zaslužan za izmenjeno sagledavanje državne službe i njenih uloga. Odjednom je postalo moguće sagledati aktivnost javnog sektora kao drugačiji posao, koji se u principu može podeliti a i izvršiti, i putem nekog drugog tela van države.

NPM je, u najvećoj meri bio poduprt vrlo serioznim računovodstvenim promenama, tako da se često zna reći, da su NPM promene, u stvari, promene na osnovu računovodstva.

IPSAS – važan faktor u procesu poboljšanja transparentnosti javnog sektora

Ukupnu finansijsko-računovodstvenu poziciju entiteta iz javnog sektora regulisu, u velikoj meri, Međunarodni finansijski standardi javnog sektora – IPSAS, koji su u suštini usresređeni na principe i prakse izveštavanja. Za razliku od IAS (koji uglavnom štite ulagače i ekonomske agente van organizacije), IPSAS su promovisani zbog poboljšanja položaja građana, koji se uglavnom vide kao korisnici javnog sektora.

Neophodan preduslov za postojanje verodostojnih finansijskih izveštaja predstavlja uvođenje IPSAS, jer oni zahtevaju stvaranje održivog računovodstvenog sistema koji može stvoriti pouzdane finansijske izveštaje na osnovu nastalih događaja.

IPSAS su više smernice koje pojedine zemlje moraju poštovati, a u mnogome su pod uticajem anglo-američke tradicije i iskustva, što za mnoge zemlje predstavlja teškoću u primeni. Naime, iako su sačinjeni za SAD i Ujedinjeno Kraljevstvo, to ne znači da se oni ne mogu pojaviti kao optimalni set standarda i u ostalim zemljama.

Računovodstvo se, istorijski posmatrano, fokusira na kontrolu finansijskih sredstava i obaveza, što ga čini naprednijim od običnog knjigovodstva. U proaktivnom, nalik poslovnom sektoru koji promoviše NPM, novo javno računovodstvo mora odslikavati ekonomsku realnost, onoliko koliko je to moguće u datim okolnostima.

Iza objavljivanja IPSAS stoji nekoliko činjenica. U prvom redu to je rešenost IFAC-a da utiče na odgovornost javnog sektora putem razvoja računovodstvenih standarda i promovisanjem njihovog prihvatanja. Zatim, polazeći od činjenice da su transparentnost i odgovornost osnove svake demokratski izabrane vlade, jasno je da računovodstvo obezbeđuje oruđa za efektnu komunikaciju između zainteresovanih strana.

Savremena vlada je u potrazi za jeftinijim oblicima izvršavanja svojih obaveza, a da bi bila efektivnija i efikasnija, vlada se mora opredeliti za naprednije oblike komunikacije i učiniti sve kako bi se predupredila bilo koja vrsta komunikacijske greške. Uvođenje računovodstva na osnovu nastalih događaja zahteva da finansijski izveštaji uključuju izveštaj o finansijskom položaju, zatim, izveštaji o gotovinskim tokovima, i na kraju, izveštaj u promenama u neto imovini i kapitalu.

Činjenica je da IPSAS treba shvatiti kao smernice, odnosno moć za nametanjem zahteva za njihovom prinudnom primenom nema niti IFAC, niti Komitet. Međutim, da IPSAS treba da bude ikakve prinude primenjeni na sve organizacije javnog sektora, sasvim jasno indicira činjenica da su IPSAS u stanju upravljati objavljivanjem finansijsko računovodstvenih izveštaja opšte namene entiteta iz javnog sektora.

Prihvatanje i primena IPSAS ne sprečava javni entitet da priprema i neke druge izveštaje, prateći druge zahteve za izveštavanjem i/ili izričita pravila. Esencijalno načelo jeste da je kvalitet informacija poboljšan, te da korisnik/građanin može iskoristiti svoje pravo za korektnom i kompletnom finansijskom beleškom.

Uvođenje odgovornosti prema javnosti zahteva nove pristupe ne samo u izveštavanju, već i u proceni performansi. Polazeći od činjenice da finansijski indikatori nisu dovoljni, sami po sebi, neophodno je razviti odgovarajuću komunikacionu vezu sa zakonodavstvom, inovirati prakse planiranja poslovanja, unaprediti finansijsku informaciju i računovodstveni informacioni sistem, prihvatiti alternativne pristupe u pružanju usluga i obavezati vladu za dugoročno ulaganje u postojeće javne usluge i obnoviti kompetencije državne službe.

Međutim, iz IPSAS su trenutno izuzeta pitanja menadžmenta, tako da ukoliko se želi refokusirati na upravljanje troškovima, organizacije iz javnog sektora će biti prisiljene da izvrše decentralizaciju i da ovlaste niže nivoe donošenja odluka, s osnovnim ciljem donošenja adekvatnih sopstvenih odluka. Praksa razvijenih zapadnih zemalja pokazuje da je delegiranje u kombinaciji sa nadzorom i kontrolom dalo pozitivne efekte. Decentralizovano donošenje odluka, zahteva značajno poboljšanje kvaliteta finansijsko računovodstvenih informacija generalno, a posebno onih o troškovima .

Iako ne treba smatrati "čarobnim štapićem", IPSAS imaju veliku ulogu u podržavanju promene menadžmenta u javnom sektoru, a takođe mogu poboljšati već postojeću praksu.

Nedostaci u finansijskim izveštajima Javnih preduzeća ustanovljeni revizijom

Najmanje dve činjenice potenciraju značaj realnog iskazivanja stalne imovine i kapitala javnih preduzeća, i to: potreba adaptacije načina organizovanja i delovanja,

uslovima implementacije novog javnog menadžmenta, s jedne strane, i veliki značaj kapitalnih dobara, koja angažuju javna preduzeća, s druge strane. Ukazaćemo samo na potrebu za realnim prezentiranjem stalne imovine i kapitala, jer se upravo na tim pozicijama kumuliraju glavni problemi vezani za realnost finansijsko računovodstvenih izveštaja javnih preduzeća, bez namere da se ignoriše ostatak bilansnih pozicija, koji je kvantitativno manji deo vrednosti u odnosu na imovinu i kapital.

Suštinsko određenje ekonomskog entiteta je određenja dva kardinalna obeležja i to : imovine i obaveza. Računovodstveni standardi i zakonski pripisi su jasni u zahtevu da preduzeća prikazuju imovinu na istinit i objektivan način. Čitavim nizom činjenica potenciran je značaj pravilnog pozicioniranja stalne imovine i kapitala javnih preduzeća i to: radi se o bilansnim pozicijama enormno visokih vrednosti (prirodna bogatstva, telekomunikaciona dobra, železnička infrastruktura, elektro privredna i elektro distributivna infrastruktura, infrastruktura komunalnog života), tako da, u odnosnom slučaju, neadekvatno prezentiranje u bilansima predstavlja svojevrsnu nacionalnu nebrigu, i s druge strane pogodno tlo za razne vidove otuđivanja i bespravnog prisvajanja; polazeći od činjenice da se radi o kapitalnim dobrima, koja čine bitnu odredbu kvaliteta života u društvu, uvid u performanse rada javnih preduzeća se konstituišu na ovim dobrima, radi upravljanja njihovom eksploatacijom, moguć je tek doslednim, pravno zasnovanim i evidenciono ispravnim registrovanjem; adekvatno ocenjivanje racionalnosti gazdovanja i efikasnosti menadžmenta u upravljanju javnim preduzećima, moguće je tek onda kada su stalna imovina i kapital realno iskazani u bilansu, odnosno, u suprotnom ne može se objektivno prosuđivati, sa svim negativnim posledicama koje iz toga proističu.

Uvid u bilanse većeg broja javnih preduzeća indicirao je neke tipične nedostatke u bilansnim iskazima stalne imovine i to: imovina u svojini javnih preduzeća stečena ili tokom osnivanja ili tokom poslovanja, ne nalazi se evidentirana u poslovnim knjigama, tako da je koristi neko drugi, koji nije vlasnik te imovine; javna preduzeća u svojim poslovnim knjigama vode delove stalne imovine koja nije u njihovom vlasništvu, a da se pri tome ne javlja nikakav zahtev drugog subjekta, koji bi dokazivao svoje vlasničko pravo; u svojim poslovnim knjigama javna preduzeća vode imovinu koju usled nedostatka relevantne dokumentacije nije u stanju uknjižiti u zemljišne odnosno katastarske knjige (slučaj javnih preduzeća nastalih podelom, pri čemu nije do kraja na adekvatan način urađen deobni bilans, a promena menadžmenta kao i ljudi u računovodstvu je imalo za posledicu gubljenje traga o realnoj deobi imovine); javna preduzeća imaju u svojini imovinu koju ne koriste, niti mogu da je koriste jer je funkcionalno nesposobna; kategorizacija stalne imovine na neadekvatan način izaziva čitav niz posledica, vezanih u prvom redu za nerealno iskazivanje troškova i finansijskog rezultata (reč je, na primer, o tome, da je stalna imovina skup različitih pozicija koje imaju različite obračunske posledice, koje se ispoljavaju u pogledu njihovog reprodukovanja i iskazivanja finansijskih rezultata).

U poslednje vreme, različitim propisima je naloženo sređivanje odnosa u javnim preduzećima, s ciljem materijalno i formalno ispravnog prikazivanja njihovih finansijsko računovodstvenih izveštaja. I pored toga, menadžment javnih preduzeća ne pristupa usaglašavanju imovinskog statusa preduzeća odredbama Zakona o preduzećima, kao i odredbama posebnih zakona koji regulišu rad pojedinih javnih preduzeća.

Međutim, menadžment javnih preduzeća masovno izbegava unošenje takve imovine u imovinski fond preduzeća, jer im to stvara i obavezu revalorizovanja i obračunavanja amortizacije pomenute imovine, što ima za posledicu uvećavanje troškova, smanjenje neto rezultate, što uglavnom rezultira negativnim finansijskim rezultatom.

Prenos imovine od osnivača, posebno ako se radi o SO kao osnivaču, ili direkciji za izgradnju grada, ka javnom preduzeću, u većini javnih preduzeća se izvodi bez uvažavanja propisane procedure, što rezultira "iskrivljenim" prikazom stalne imovine javnih preduzeća.

Evidentna je i deformacija finansijsko računovodstvenih izveštaja javnih preduzeća vezanih za izbegavanje evidentiranja poklona kao vanrednih prihoda, čime menadžment javnih preduzeća izbegava obavezu da plati porez na dobitak.

Pored navedenih primera ustanovljeno je, takođe, da su pojedini imovinski delovi vrednovani na ne odgovarajući način, odnosno konstatovano je odstupanje od "fer vrednosti" i to, kako u pravcu procenjivanja, isti tako i u pravcu potcenjivanja. Zbog toga bi bilo neophodno izvršiti ponovno procenjivanje vrednosti stalne imovine prema rezultatima.

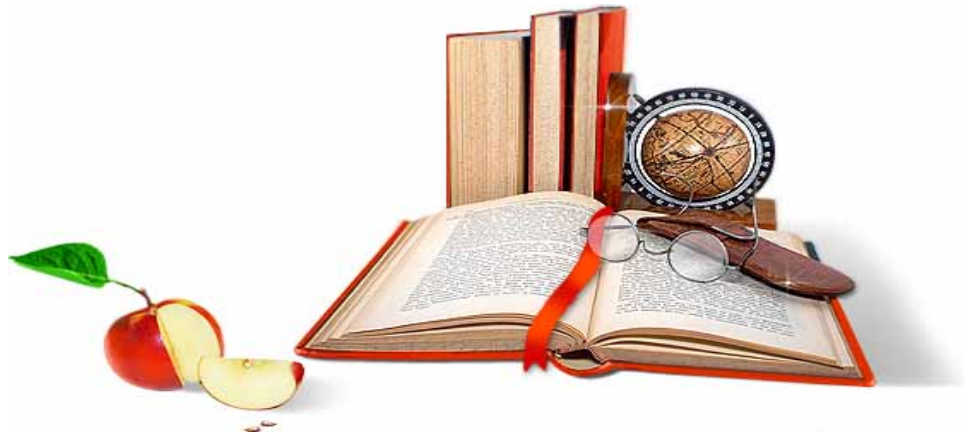
Preduzeća koja nisu procenjivala svoju imovinu, imaju veoma nisko pozicioniranu vrednost. Procena se u vreme prvog talasa procenjivanja obavljala na osnovu podataka u bilansu, a procene u njima u bile veoma niske jer su iskazane vrednosti stagnirale za realnim tržišnim vrednostima, zbog kojih inflacije koja je konstantno napredovala i primenjenih koeficijenta revalorizacije koju nisu prtili realna tržišna kretanja.

Većina takvih javnih preduzeća su takve imovinske vrednosti, koje su verifikovane od strane nadležnog organa, kasnije samo dalje prilagođavala primenom koeficijenta rasta cena na malo. Rezultat svega toga jeste, da su nisko pozicionirani elementi aktive uticali na iskazivanje nerealnog periodičnog rezultata.

I u iskazima kapitala, bilansne pozicije koje predstavljaju razliku između bilansno iskazane imovine i bilansno iskazanih obaveza, revizija finansijsko računovodstvenih izveštaja javnih preduzeća je inicirala na niz nedostataka. Prilikom bilansiranja kapitala u javnim preduzećima problemi se javljaju pri balansiranju osnovnog kapitala, kao i pri balansiranju promenljivog dela kapitala.

BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RAD.

RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI
MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

WWW.MATURSKI.NET

WWW.SEMINARSKIRAD.INFO

WWW.MATURSKI.ORG

WWW.ESSAYSX.COM

WWW.FACEBOOK.COM/DIPLOMSKIRADOVI

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA MATURSKIRADOVI.NET@GMAIL.COM